

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพประชากรอันเป็นทรัพยากรที่จำเป็นที่สุดต่อการพัฒนาประเทศ ดังที่ขุนทรัพย์ นพวงศ์ ณ ออยุธยา (2530) ได้กล่าวไว้ว่า คนคือทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของชาติ และการพัฒนาคนนั้นอยู่ในมือของกลุ่มบุคคลที่เรียกว่าครู ดังนั้นครูจึงเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติในทุกๆ ด้าน ทั้งนี้เพราะสังคมและประเทศชาติจะมีความเจริญก้าวหน้ามั่นคง และเป็นไปในรูปแบบโดยอ้อมขึ้นอยู่กับคุณภาพและวิธีการที่บุคคลในสังคมได้รับจากการศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญ (ยนต์ ชุ่มจิตร, 2534)

การจัดการศึกษาจะประสบความสำเร็จได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพและประสิทธิภาพของครู บทบาทความสำคัญของครูในฐานะเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพของประชากรนั้นได้เป็นที่ตระหนักและยอมรับกันโดยทั่วไปในทุกสังคมและทุกประเทศ (ประสาร มากลกุล ณ ออยุธยา, 2527) เมื่อคุณภาพของครูเป็นเครื่องกำหนดคุณภาพของนักเรียน นิสิตนักศึกษาแล้ว ดังนั้นผู้ที่เข้ามาศึกษาวิชาชีพครูจึงสมควรได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นไป เนื่องจากวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่มีบทบาทต่อความมั่นคงของประเทศเป็นอย่างมาก เพราะเป็นวิชาชีพที่สร้างชาติ โดยการพัฒนารัพยากรมุขย์ให้มีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรมประจำใจ (คณะอนุกรรมการวิจัยโครงสร้างการผลิตและพัฒนาบัณฑิตทางการศึกษา, 2537)

ด้วยเหตุที่ครูเป็นบุคคลสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา คุณภาพของครูจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ แต่ปัจจุบันพบว่าคนเก่งและคนดีจะไม่นิยมเรียน คณะครุศาสตร์หรือคณะศึกษาศาสตร์ เนื่องจากสถานภาพของวิชาชีพครูตกต่ำ สังคมไม่เห็นคุณค่าของอาชีพครู ค่าตอบแทนและเงินเดือนต่ำ คนในวงการวิชาชีพครูเองไม่ยกย่องภาคภูมิใจในสถานภาพวิชาชีพของตน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2537) ดังที่สุวิมล ว่องวานิช (2532) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลที่เข้ามาเรียนครุศึกษามักมีสติปัญญาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านมาก่อนช่วงต่ำซึ่งสอดคล้องกับที่ ฤนอมวงศ์ กฤษณ์แพ็ชร์ และคณะ (2536) ได้กล่าวไว้ว่า นักเรียนที่เรียนดีมักไม่ยอมเข้ามาศึกษาวิชาชีพครูและไม่อยากเป็นครูซึ่งเห็นได้จากการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา นักเรียนจะเลือกคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์เป็นอันดับสุดท้าย ทำให้เราได้คนที่มีความรู้ความสามารถในอันดับท้ายๆ และไม่มีความรักในวิชาชีพครูที่เข้ามาศึกษา

แม้ว่าการสอบคัดเลือกโดยทบวงมหาวิทยาลัยจะเป็นวิธีการสอบที่สะดวกและประหยัดทั้งฝ่ายจัดการสอบและฝ่ายผู้สมัครสอบ แต่มักพบว่านิสิตนักศึกษาที่เข้าเรียนคณะครุศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์ส่วนใหญ่มีความรู้พื้นฐานไม่ค่อยดีและไม่ได้ตั้งใจที่จะเป็นครู เนื่องจากการสอบมีอันดับการเลือกมากเกินไป จึงพบว่า ส่วนใหญ่ผู้ที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้ามาเรียนคณะครุศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์จะเป็นผู้ที่เลือกคณะนี้ในอันดับท้ายๆ (คณะอนุกรรมการวิจัยโครงการสร้างการผลิตและพัฒนาบัณฑิตทางการศึกษา, 2537) การรายงานดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเลือกคณะที่ศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังงานวิจัยของพรทิพย์ ถาวรจักร์ (2524) ที่พบว่าอันดับการเลือกคณะที่ศึกษาจะมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตนักศึกษา และอัญญา กรคณิตนันท์ (2526) ที่พบว่านิสิตนักศึกษาที่เลือกคณะที่ศึกษาเป็นอันดับแรกๆ ย่อมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านิสิตนักศึกษาที่เลือกอันดับท้ายๆ

แต่จากการที่นิสิตนักศึกษาสามารถสอบผ่านเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยได้ไม่ว่านิสิตนักศึกษาจะเลือกอันดับแรกหรืออันดับท้าย มหาวิทยาลัยก็ได้คำนึงถึงพื้นฐานความรู้ ความสามารถ และความสนใจของนักเรียนเพื่อจะได้นักเรียนที่รับเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยมีคุณภาพสูงและไม่ก่อให้เกิดความสูญเปล่าทางการศึกษา โดยการพิจารณาจากผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดแล้วลดหลั่นกันลงมาจนครบตามจำนวนที่ต้องการ ทั้งนี้เนื่องจากมีความเชื่อว่า คะแนนที่ได้จากการสอบสามารถวัดความฉลาดของบุคคลได้ (Wactjen, 1966 อ้างใน มนัส ประสงค์, 2526) กล่าวคือ มีความเชื่อว่าผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าจะมีประสิทธิภาพในการเรียนสูงกว่า ดังนั้นเมื่อสามารถผ่านการสอบคัดเลือกเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยแล้วจึงน่าจะเรียนได้จนสำเร็จการศึกษา ซึ่งไพฑูริย์ สินลาร์ธน์ (2524) ได้กล่าวว่าผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาเป็นผู้ที่ผ่านการสอบคัดเลือกมาหลายระดับและหลายครั้ง และการสอบคัดเลือกในทุกระดับของการศึกษาไทยนั้นเป็นการสอบความรู้ในทางพุทธิปัญญาเป็นหลักสำคัญ ผู้ที่ผ่านการสอบคัดเลือกได้จึงควรเป็นผู้ที่มีความสามารถทางพุทธิปัญญาสูงพอ

ผู้วิจัยได้สำรวจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตนักศึกษาคณะครุศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 ถึง 4 ปีการศึกษา 2538 ในมหาวิทยาลัยจำกัดรับของรัฐ ที่มีการจำแนกผลการเรียนเฉลี่ยเมื่อภาคปลายปีการศึกษา 2537 โดยแบ่งเป็นนิสิตนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำพบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมสูงกว่า 3.50 มีเพียง 195 คน ในขณะที่นิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำซึ่งมีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 มี 449 คน (ผู้วิจัยสำรวจเมื่อเดือนกรกฎาคม 2538) ซึ่งผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาจะเป็นตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงความสำเร็จทางการศึกษาของนิสิตนักศึกษา

โดยเฉพาะการศึกษาในมหาวิทยาลัย ถ้าผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาไม่ผ่านเกณฑ์ นิสิตนักศึกษาก็จะไม่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยนั้น และนิสิตนักศึกษาก็ไม่สามารถไปศึกษาต่อในสถาบันอื่นได้ (Pascarella and Terenzini, 1991) ซึ่งสอดคล้องกับอุทุมพร จามรมาน (2538) ที่ให้ความสำคัญของคะแนนเฉลี่ยว่า การได้คะแนนเฉลี่ยสูงมาเรื่อยๆตั้งแต่ปีที่ 1 จนถึงปีที่ 4 เป็นการประกันความสำเร็จในมหาวิทยาลัยและผลการศึกษาในระดับปริญญาตรีจะเป็นเครื่องพิจารณาการสมัครเข้าเรียนในระดับปริญญา

โทและเอกทั้งในและต่างประเทศ การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษบางสาขาต้องการผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยอย่างน้อย 2.75 จึงจะมีสิทธิสมัคร นอกจากนี้แล้วการที่จะได้รับทุนช่วยการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ส่วนมากจะเป็นทุนประเภทยากจนแต่เรียนดีหรือไม่ก็พิจารณาคะแนนสะสม ฉะนั้นผู้ที่ได้เกรดต่ำกว่าก็อาจจะไม่มีโอกาสได้ทุนเลย

จากการที่ผลการเรียนหรือคะแนนของนิสิตนักศึกษาเป็นตัวกำหนดความสำเร็จการศึกษาและเป็นตัวบ่งชี้ความสามารถในการศึกษาขั้นสูงต่อไป ถ้านิสิตนักศึกษาได้คะแนนไม่ถึงที่ทางมหาวิทยาลัยกำหนด นิสิตนักศึกษาก็จะพ้นสภาพการเป็นนิสิตนักศึกษาของสถาบันนั้นๆซึ่งจะก่อให้เกิดความสูญเปล่าทางการศึกษา เนื่องจากรัฐเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของผู้ที่เรียนในระดับอุดมศึกษามากกว่าผู้เรียน โดยเฉพาะในมหาวิทยาลัยของรัฐ ผู้เรียนรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาเพียงร้อยละ 5 ถึง 10 ของงบดำเนินการต่อคนต่อปี ดังนั้นค่าใช้จ่ายมากกว่าร้อยละ 90 ของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาจึงมาจากงบประมาณแผ่นดิน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2537)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการศึกษาเพื่อทราบถึงปัจจัยที่เกี่ยวกับการเรียนของกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ โดยอาศัยกรอบแนวคิดในการวิจัยของพาสคาเรลลา (Pascarella, 1985) และแอสติน (Astin, 1993) ที่พบว่า ปัจจัยด้านภูมิหลัง โครงสร้างและลักษณะของสถาบัน การมีปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในสังคม สภาพแวดล้อมของสถาบัน และความพยายามของนิสิตนักศึกษาที่มีผลต่อการพัฒนาสติปัญญา โดยผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวกับการเรียนในด้านตัวนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยอันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาบัณฑิตทางการศึกษาต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวกับการเรียนของกลุ่มนิสิตนักศึกษาครุศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ
2. เพื่อวิเคราะห์จำแนกปัจจัยที่เกี่ยวกับการเรียนของกลุ่มนิสิตนักศึกษาครุศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์จำแนกปัจจัยที่เกี่ยวกับการเรียนของกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ ในสถาบันผลิตครู สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โดยศึกษาด้านตัวนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ภูมิหลัง นิสัยในการเรียน ทักษะคิดต่อวิชาชีพครู ปัญหาส่วนตัว และด้านสภาพแวดล้อม มหาวิทยาลัย สาเหตุที่ไม่ศึกษาโครงสร้างและลักษณะสถาบันตามที่พาสคาเรลลา (Pascarella, 1985) แสดงไว้ในแผนภาพที่ 1 (หน้า 13) เนื่องจากพาสคาเรลลาได้ศึกษาหลายสถาบันที่มีโครงสร้างการบริหารแตกต่างกัน เช่น มหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยที่มีสาขาวิชาแตกต่างกัน ส่วนผู้วิจัยศึกษาสถาบันที่มีโครงสร้างและลักษณะสถาบันที่เป็นมหาวิทยาลัย สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเฉพาะสถาบันผลิตครูเหมือนกัน

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นิสิตนักศึกษาคณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 ถึง 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคปลายปีการศึกษา 2538 ในมหาวิทยาลัยจำกัดรับของรัฐ 10 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (วิทยาเขตประสานมิตร และวิทยาเขตภาคใต้) มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยแบ่งประชากรออกเป็น 2 กลุ่มคือ

2.1 นิสิตนักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสูงกว่า 3.50 ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2537

2.2 นิสิตนักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2537

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

3.1.1 ด้านตัวนักศึกษา

1) ภูมิหลัง ได้แก่ เพศ สถานภาพการจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า คะแนนเฉลี่ยสะสมชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประเภทของการสอบคัดเลือก อันดับการเลือก ภูมิฐานะ ที่พักในขณะศึกษา ระดับการศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา และรายได้ของครอบครัว

2) นิสัยในการเรียน ได้แก่ การจัดการเกี่ยวกับเวลา และวิธีการเรียน

3) ทักษะคิดต่อวิชาชีพครู

4) ปัญหาส่วนตัว ได้แก่ ปัญหาด้านสุขภาพ ด้านการเงิน ด้านกิจกรรมและบริการของมหาวิทยาลัย ด้านเพื่อนและการเข้าสังคม ด้านอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง ด้านบ้านและครอบครัว ด้านการปรับตัวทางการเรียน และด้านอนาคตเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพ

3.1.2 ด้านสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่
ด้านการเรียนการสอน ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านการบริหาร

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งแบ่งเป็น 2
ระดับ คือ

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า 3.50

3.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ข้อมูลเกี่ยวกับรายชื่อนิสิตนักศึกษาและผลการเรียนซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากคณะครุศาสตร์
และคณะศึกษาศาสตร์ถือว่าเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้
2. ผลการเรียนของนิสิตนักศึกษามีเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ข้อจำกัดของการวิจัย

นิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำส่วนหนึ่งได้พ้นสภาพการเป็นนิสิตนักศึกษา ก่อนที่
ผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์จำแนก หมายถึง การหาตัวแปรที่มาแยกกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนสูงและกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
2. ปัจจัยที่เกี่ยวกับการเรียน หมายถึง ลักษณะที่ส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนของนิสิตนักศึกษาในด้านตัวนักศึกษาและด้านสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย
3. ปัจจัยด้านตัวนักศึกษา หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมิหลัง นิสัยในการเรียน ทัศนคติ
ต่อวิชาชีพครู และปัญหาส่วนตัว
4. ภูมิหลัง ได้แก่ เพศ สถานภาพการจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า
คะแนนเฉลี่ยสะสมชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประเภทของการสอบคัดเลือก อันดับการเลือก ภูมิสำเนา
ที่พักในขณะศึกษา ระดับการศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา และรายได้ของครอบครัว

5. นิสัยในการเรียน หมายถึง ทักษะการเรียนรู้ที่ได้รับการฝึกฝนเป็นประจำจนกลายเป็นนิสัย โดยเฉพาะการจัดการเกี่ยวกับเวลาและวิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพ

6. ทักษะคิดต่อวิชาชีพครู หมายถึง ผลรวมของการประเมินความเชื่อทั้งหลายที่นิสิตนักศึกษาครุศึกษามีต่อวิชาชีพครูซึ่งสามารถวัดได้เป็นคะแนนโดยใช้แบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูซึ่งสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และนิยะดา ศรีจันทร์ (2523) สร้างขึ้นตามทฤษฎีของฟิชเบิน (Fishbein)

7. ปัญหาส่วนตัว ได้แก่ ปัญหาด้านสุขภาพ ด้านการเงิน ด้านกิจกรรมและบริการของมหาวิทยาลัย ด้านเพื่อนและการเข้าสังคม ด้านอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตน ด้านบ้านและครอบครัว ด้านการปรับตัวทางการเรียน ด้านอนาคตเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพ

8. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย หมายถึง สภาพการณ์และลักษณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัยที่สามารถสังเกตและรับรู้ได้ และมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตนักศึกษา ในที่นี้สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยมี 4 ด้าน คือ

1) สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ ได้แก่ สถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัย สภาพห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ สถานที่อำนวยความสะดวกในมหาวิทยาลัย

2) สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา

3) สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน ได้แก่ การทำงานร่วมกันในกลุ่มเพื่อน การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน

4) สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร ได้แก่ กฎ ระเบียบของมหาวิทยาลัย

9. นิสิตนักศึกษาครุศึกษา หมายถึง นิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะครุศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยจำกัดรับของรัฐ

10. กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง นิสิตนักศึกษาคณะครุศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 ถึง 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2538 ในมหาวิทยาลัยจำกัดรับของรัฐที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสูงกว่า 3.50 จำแนกผลการเรียนเมื่อภาคปลาย ปีการศึกษา 2537

11. กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง นิสิตนักศึกษาคณะครุศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 ถึง 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2538 ในมหาวิทยาลัยจำกัดรับของรัฐที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 จำแนกผลการเรียนเมื่อภาคปลาย ปีการศึกษา 2537

12. สถาบันผลิตครูสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย หมายถึง คณะครุศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยจำกัดรับของรัฐ รวมทั้งสิ้น 10 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (วิทยาเขตประสานมิตร และวิทยาเขตภาคใต้) มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้จะได้ประโยชน์คือ

1. ทราบลักษณะและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนของกลุ่มนิสิตนักศึกษาครุศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ
2. ทราบตัวแปรที่ส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตนักศึกษาครุศึกษา เพื่อเป็นแนวทางที่จะช่วยเหลือนิสิตนักศึกษาให้ได้ใช้ความสามารถและศักยภาพที่มีอยู่ให้มากที่สุด
3. เป็นแนวทางในการวางแผนจัดโปรแกรมให้การช่วยเหลือกลุ่มนิสิตนักศึกษาครุศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นิสิตนักศึกษาคณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 ถึง 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคปลายปีการศึกษา 2538 ในมหาวิทยาลัยจำกัดรับของรัฐ 10 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (วิทยาเขตประสานมิตร และ วิทยาเขตภาคใต้) มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยแบ่งประชากรออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1.1 นิสิตนักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสูงกว่า 3.50 ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2537

1.2 นิสิตนักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2537

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

ตอนที่ 2 นิสัยในการเรียน ปรับจากแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนของ นิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาของสุจิตร์ ศิริวิรัตน์ (2521) ซึ่งสร้างโดยใช้แนวของบราวน์และโฮลทซ์แมน (Brown and Holzman)

ตอนที่ 3 ทศนคติต่อวิชาชีพครู ปรับจากแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูซึ่ง
สมทวง พิธียนววัฒน์ และนิยะดา ศรีจันทร์ (2523) สร้างขึ้นตามทฤษฎีของฟิชเบิน (Fishbein)

ตอนที่ 4 ปัญหาส่วนตัว ปรับจากแบบสำรวจปัญหาส่วนตัวของนิสิตนักศึกษาในระดับ
อุดมศึกษาของววรรณ ปุรณโชติ อรพินทร์ นิมิตรนิวัฒน์ และทรงศรี สนธิทรัพย์ (2528) ซึ่งสร้างโดยใช้แนว
ของแบบสำรวจปัญหามูนนี่ ฟอรัมซี (The Mooney Problems Check Lists Form C)

ตอนที่ 5 สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยปรับจากแบบสำรวจกิจกรรมของมหาวิทยาลัย
(The Inventory of College Activities : ICA) ของแอสติน (Astin, 1971)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือจากคณบดี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอ
ความร่วมมือจากคณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยจกักรับของรัฐ เพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับจำนวน
ชื่อ นามสกุล รหัสประจำตัวนิสิตนักศึกษา และผลการเรียนเฉลี่ยสะสมของนิสิตนักศึกษา รุ่นปีการศึกษา
2535 - 2537 (ชั้นปีที่ 2 ถึง 4 ปีการศึกษา 2538) ที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสม ในภาคปลาย ปีการศึกษา
2537 มากกว่า 3.50 และต่ำกว่า 2.00 โดยสอดคล้องติดต่อกับให้ทางคณะส่งคืนทางไปรษณีย์

3.2 ผู้วิจัยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ขอความร่วมมือคณบดี คณะครุศาสตร์และ
ศึกษาศาสตร์ ในการแจกแบบสอบถามและให้นิสิตนักศึกษาส่งคืนทางไปรษณีย์ และมีผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้แจก
แบบสอบถาม เก็บรวบรวม และส่งกลับคืนด้วยตนเองและทางไปรษณีย์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติดังนี้

4.1 วิเคราะห์ภูมิหลังของนิสิตนักศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยด้านตัวนักศึกษาและด้านสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยของ
กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำด้วยค่าสถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) ซึ่ง
ประกอบด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบค่าที (t-test)
นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

4.3 วิเคราะห์จำแนกปัจจัยที่เกี่ยวกับการเรียนด้านตัวนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อม
มหาวิทยาลัยของกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ โดยการวิเคราะห์จำแนกประเภท
(Discriminant Analysis) แบบมีขั้นตอน (Stepwise) โดยวิธีแลมด้า (Wilk's Lamda) นำเสนอในรูปของ
ตาราง สมการจำแนก และคำอธิบายประกอบ

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

การเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งลำดับขั้นตอนในการเสนอข้อมูลดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วยความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น ข้อจำกัดของการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ วิธีดำเนินการวิจัย และลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาสติปัญญา แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย